

RIKSDAGENS SVAR 90/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av förundersökningslagen och till vissa lagar som har samband med den

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om ändring av förundersökningslagen och till vissa lagar som har samband med den (RP 71/2014 rd).

Beredning i utskott

Lagutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (LaUB 7/2014 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av förundersökningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i förundersökningslagen (805/2011) 4 kap. 10 § 1 mom. och 15 §, 7 kap. 10 § 1 och 2 mom., 9 kap. 7 § 1 mom. och 11 kap. 2 § 2 mom., av dem 4 kap. 10 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1145/2013, samt
fogas till 4 kap. nya 16 och 17 § som följer:

4 kap.

Förundersökningsprinciperna och rättigheterna för dem som deltar i förundersökning

10 §

Rätt att anlita biträde vid förundersökningen

Vid förundersökningen har en part rätt att anlita ett biträde som parten själv väljer. Den som är misstänkt för brott ska underrättas om denna rättighet så som föreskrivs i 16 och 17 §. Innan målsäganden hörs ska han eller hon skriftligen underrättas om denna rättighet, om inte ärendet ska behandlas vid summarisk förundersökning.

Förundersökningsmyndigheten ska också annars med hänsyn till de omständigheter som hänför sig till det brott som utreds, utredningen av brottet och personen i fråga se till att en parts rätt att anlita biträde faktiskt tillgodoses när parten önskar det eller när garantierna för en rättvis rättegång kräver det.

15 §

Partsoffentlighet vid förundersökning

Efter det att förundersökning har inletts har en part rätt att få del av omständigheter som föranlett förundersökningen och kommit fram vid den

samt av förundersökningsmaterial som kan påverka eller kan ha påverkat behandlingen av hans eller hennes ärende.

En part har inte den rätt som avses i 1 mom. medan undersökningen ännu pågår, om lämnandet av uppgifterna försvårar utredningen.

En part har inte den rätt som avses i 1 mom., om det är nödvändigt att avstå från att lämna ut uppgifterna för att skydda ett mycket viktigt allmänt eller enskilt intresse. En part har inte rätt att få uppgifter som utgör i 11 § 2 mom. 7 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) avsedd kontaktinformation.

Vid prövning av frågan om en parts rätt att få information eller frågan om begränsningar av den rätten ska hänsyn tas till partens rätt att på behörigt sätt försvara sig eller annars på behörigt sätt bevaka sin rätt i en rättegång.

På rätten att få information om användning av hemliga tvångsmedel tillämpas dessutom 10 kap. 60 och 62 § i tvångsmedelslagen och på rätten att få information om hemligt inhämtande av information 5 kap. 58 och 60 § i polislagen (872/2011).

På en parts rätt att ta del av förundersökningsmaterialet tillämpas i övrigt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. På utlämnande av uppgifter i en ljud- och bildupptagning tillämpas dock 9 kap. 7 § 2 mom. i denna lag.

16 §

Underrättelse om den misstänktes rättigheter

När en person underrättas om att han eller hon är misstänkt för brott ska han eller hon utan dröjsmål och senast innan han eller hon hörs underrättas om

1) rätten att anlita ett biträde som han eller hon själv väljer,

2) rätten att under de förutsättningar som anges i 2 kap. 1 § i lagen om rättegång i brottmål få en försvarare,

3) rätten att under de förutsättningar som anges i rättshjälpslagen (257/2002) få kostnadsfri rättshjälp och kostnadsfritt biträde,

4) rätten att få information om det brott som han eller hon är misstänkt för och om ändringar som gäller brottsmisstanken,

5) rätten till tolkning samt översättning av väsentliga handlingar så som föreskrivs i 13 §, i 2 kap. 16 § och 3 kap. 21 § i tvångsmedelslagen samt i 6 a kap. 3 § i lagen om rättegång i brottmål,

6) rätten att tåga och att också annars låta bli att medverka till utredningen av sitt brott.

Den som är misstänkt för brott ska underrättas om de rättigheter som avses i 1 mom. på den misstänktes språk som avses i 12 §. Den misstänkte ska underrättas om den rättighet som avses i 1 mom. 1 punkten skriftligen, om inte ärendet ska behandlas vid summarisk förundersökning.

17 §

Skriftlig underrättelse om den frihetsberövades rättigheter

När den som är misstänkt för brott berövas sin frihet i samband med gripande, anhållande eller häktning ska han eller hon utan dröjsmål underrättas om

1) de rättigheter som avses i 16 §,

2) rätten att få information enligt 15 §,

3) rätten till att någon av hans eller hennes närstående eller någon annan person underrättas om frihetsberövandet i enlighet med 2 kap. 2 § 2 mom. i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen,

4) rätten till hälso- och sjukvård enligt 5 kap. 1 § i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen och 6 kap. 1 § i häktningslagen,

5) rätten till handläggning av häktningsärendet vid domstol inom den tid som föreskrivs i 3 kap. 5 § i tvångsmedelslagen och den häktades rätt till ny behandling av ett häktningsärende enligt 3 kap. 15 § i tvångsmedelslagen.

En utländsk frihetsberövad ska utöver det som föreskrivs i 1 mom. utan dröjsmål underrättas om rätten till att en diplomatisk beskickning eller ett konsulat som företräder hans eller hennes hemland underrättas om frihetsberövandet.

Den frihetsberövade ska underrättas om de rättigheter som avses i 1 och 2 mom. skriftligen och på den misstänktes språk som avses i 12 §.

penbart onödigt att underrätta den misstänkte om dem på nytt.

7 kap.

Förhör

10 §

Underrättelser före ett förhör

Den som förhörs ska före förhöret underrättas om sin ställning vid förundersökningen, sin rätt att tillkalla förhörsvittne och sina språkliga rättigheter.

För den som är misstänkt för brott ska före förhöret specificeras vilken gärning han eller hon är misstänkt för. Den misstänkte ska dessutom underrättas om sina rättigheter så som föreskrivs i 4 kap. 16 §, om inte den misstänkte har underrättats om dem redan tidigare. Den misstänkte ska före förhöret underrättas om sin rätt att tiga och att också annars låta bli att medverka till utredningen av sitt brott, även om han eller hon redan tidigare har underrättats om den rättigheten. Den misstänkte ska före förhöret underrättas också om sin rätt att anlita ett biträde som han eller hon själv väljer och om när en försvareare kan förordnas för honom eller henne, även om han eller hon redan tidigare underrättats om dessa rättigheter, såvida det inte är up-

9 kap.

Förundersökningsmaterial

7 §

Förundersökningshandlingars offentlighet

I lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet finns bestämmelser om förundersökningshandlingarnas offentlighet. I fråga om partsoffentlighet tillämpas 4 kap. 15 § i denna lag.

11 kap.

Särskilda bestämmelser

2 §

Innehållet vid summarisk förundersökning

Summarisk förundersökning får göras utan att 5 kap. 1 § eller 7 kap. 11 och 14—16 § iakttas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 2 kap. 3 § i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen

I enlighet med riksdagens beslut
fögas till 2 kap. 3 § i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (841/2006) ett nytt 4 mom. som följer:

2 kap.

Intagning i förvaringslokal

3 §

Information om bestämmelser samt om förhållanden i förvaringslokalen

se om sina rättigheter som han eller hon har fått i enlighet med 4 kap. 17 § i förundersökningslagen.

En frihetsberövad har rätt att under hela frihetsberövandet inneha den skriftliga underrättelsen

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 1 kap. 1 § och 2 kap. 3 § i häktningsslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 1 kap. 1 § 2 mom. i häktningsslagen (768/2005), sådant det lyder i lag 808/2011, samt fogas till 2 kap. 3 § ett nytt 4 mom. som följer:

1 kap.

Allmänna principer för verkställighet av häktning

1 §

Tillämpningsområde

ment tillämpas i övrigt bestämmelserna om fångar i fängelselagen (767/2005).

2 kap.

Ankomst till ett fängelse

3 §

Information om bestämmelser och om förhållanden i fängelset

På häktade som samtidigt avtjänar fängelsestraff eller förvandlingsstraff för böter tillämpas vad som föreskrivs i 2 kap. 1 § 2 mom. och 3 § 4 mom., 4 kap. 1 § 3 mom., 8 kap. 6 § samt 9 kap. 9 §. På sådana häktade tillämpas dessutom bestämmelserna i 4 kap. i tvångsmedelslagen (806/2011) om begränsning av kontakter och bestämmelserna i 2 c kap. 5 § i strafflagen (39/1889) om bestämmande av villkorlig frigivning. På sådana häktade som avses i detta mo-

En häktad har rätt att under hela frihetsberövandet inneha den skriftliga underrättelse om sina rättigheter som han eller hon har fått i enlighet med 4 kap. 17 § i förundersökningslagen (805/2011).

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 7 § i lagen om föreläggande av böter och ordningsbot

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010) 7 § 2 mom., sådant det lyder i lag 774/2013, som följer:

7 §

Förundersökning

— — — — —
För att utreda en förseelse som avses i denna lag görs en summarisk förundersökning enligt 11 kap. 2 § i förundersökningslagen (805/2011), där endast de omständigheter utreds som är nödvändiga för att ett bötesyrkande, bötesföreläggande, ordningsbotsföreläggande eller straffyrkande ska kunna utfärdas. En sådan förundersökning får göras utan att 4 kap. 13 och 16 § i förundersökningslagen iakttas.

gande, ordningsbotsföreläggande eller straffyrkande ska kunna utfärdas. En sådan förundersökning får göras utan att 4 kap. 13 och 16 § i förundersökningslagen iakttas.

— — — — —
Denna lag träder i kraft samma dag som lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

Lag

om ändring av 5 § i lagen om strafforderförfarande

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om strafforderförfarande (692/1993) 5 §, sådan den lyder i lag 775/2013, som följer:

5 §

Innan straffanspråk framställs görs det en summarisk förundersökning enligt 11 kap. 2 § i förundersökningslagen (805/2011), där endast de omständigheter utreds som är nödvändiga för att döma ut en påföljd genom strafforderförfarande. En sådan förundersökning får göras utan att 4 kap. 13 och 16 § i förundersökningslagen iakttas.

rande. En sådan förundersökning får göras utan att 4 kap. 13 och 16 § i förundersökningslagen iakttas.

— — — — —
Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 7 § i lagen om ordningsbotsförfarande

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om ordningsbotsförfarande (66/1983) 7 § 1 mom., sådant det lyder i lag 777/2013, som följer:

7 § I ordningsbotsärenden görs det en summarisk förundersökning enligt 11 kap. 2 § i förundersökningslagen (805/2011), där endast de omständigheter utreds som är nödvändiga för att förelägga ordningsbot. En sådan förundersökning	får göras utan att 4 kap. 13 och 16 § i förundersökningslagen iakttas. — — — — — Denna lag träder i kraft den 20 .
---	--

Lag

om ändring av lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen (1286/2003) 20 § 3 mom., och
fogas till lagen en ny 20 a § som följer:

Biträde och försvarare

20 a §

Skriftlig underrättelse om rättigheter

När den som begärs utlämnad har gripits eller annars påträffats i Finland, ska polisen utan dröjsmål underrätta honom eller henne om

- 1) rätten att ta del av innehållet i framställningen om gripande och utlämning,
- 2) rätten att anlita biträde,
- 3) rätten att få en försvarare, om den som begärs utlämnad begär det,

4) rätten till tolkning samt översättning av framställningen om gripande och utlämning så som föreskrivs i 21 § 2 och 3 mom.,

5) rätten att bestämma om han eller hon samtycker till utlämningen,

6) rätten att bli hörd i tingsrätten med anledning av innehållet i framställningen om utlämning, samt

7) rätten att ta del av den utevarodom som ligger till grund för framställningen om utlämning, om den som begärs utlämnad begär det.

Den som begärs utlämnad ska skriftligen underrättas om de rättigheter som avses i 1 mom. på ett språk som han eller hon förstår.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 11 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) 11 § 3 mom., sådant det lyder i lag 385/2007, som följer:

11 §

En parts rätt att ta del av en handling

Om en handling ingår i rättegångsmaterialet, gäller beträffande en parts rätt att ta del av handlingen vad som bestäms i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar (370/2007) och i lagen om offentlighet vid rättegång i för-

valtningsdomstolar (381/2007). Bestämmelserna i 4 kap. 15 § i förundersökningslagen (805/2011) tillämpas på rätten för en part vid förundersökning att ta del av handlingar som har företetts eller upprättats i samband med förundersökningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 24 september 2014